

Lulli Knudsen - en dame i skuddlinjen

”De snakket bare om lyn og elektriske utladninger”

Stakkars Lulli Knudsen. Fredag 13. februar 1903 skrev hun seg inn i historien – som vertinne for det første møtet mellom professor Kristian Birkeland og ingeniør Sam Eyde.

Det var - bokstavelig talt – mer spenning i middagen for de to herrene enn for den 21 år gamle vertinnen. De pratet og pratet, både over og forbi henne – om en kanon som ikke brukte krutt, men skjøt kulene ut med elektromagnetisk kraft, om en verden som trengte mer mat og mer gjødsel – og om nitrogenet i luften, som kunne være mulig å binde med en kjempesterk elektrisk utladning i et lukket rom. For slik kunne en lage gjødsel til bonden – i industriell målestokk.

En stor bukett roser

Men Eyde glemte aldri at 13. februar ble en historisk dag. Han kalte dagen ”den norske kvelstoff-industriens fødselsdag”. Og han glemte aldri å sende en hilsen til Lulli på den dagen – en stor bukett røde roser – til den unge kvinnen som satt mellom de to ved middagsbordet hos statsråd Gunnar Knudsen, Lullis far.

Lulli Knudsen skal i mang en sammenheng ha tatt sin mors rolle, og fulgte ofte sin far på hans reiser. Hun var mange ganger med både til Kristiania og til Stockholm, for Gunnar Knudsen var statsråd i flere regjeringer og ble seinere statsminister. I selskapet fredag 13.2. 1903 i statsrådets leilighet i Ullevålsveien i Kristiania var hun også med.

”De snakket nesten bare om lyn og elektriske utladninger”, skal Lulli seinere ha sagt til sin nærmeste familie. For det virkelig gnistret mellom Birkeland og Eyde denne februarkvelden.

Eyde kalte dette første møte med Birkeland *”en forunderlig skjebnens tilskikkelse.”*

Etter å ha møttes på nytt dagen etter er de to enige om å samarbeide. Det gir startskuddet til en industriell revolusjon som skulle forandre Norge.

Og hvordan gikk det med Lulli, eller Louise, som var hennes døpenavn? Som 20-åringen hadde hun flyttet til Stockholm med sin far, da Gunnar Knudsen ble statsråd der. Hun fulgte ham siden som en dyktig støtte og vertinne i hans hektiske politiske tilværelse. Gunnar Knudsen var statsminister i Norge i to perioder. Da han etter endt politisk virke vendte hjem til gården på Borgestad (Skien), tok Lulli på seg å være husmor og vertinne der. Seinere i livet bodde hun i Oslo og hun reiste en hel del med Borgestad-rederiets båter. Flink i språk var hun også. Lulli Knudsen døde 9. september 1969, i en alder av 88 år.

Statsråd og statsminister

Lullis far, Gunnar Knudsen, (1848-1928), het egentlig Aanon Gunerius Knudsen. Han var Norges statsminister i to perioder (1908-1910 og 1913-1920). Han var blant mye annet også en betydelig industribygger og hadde viktige roller i etableringen og utviklingen av Hydro.

Han ble født i Saltrød ved Arendal, tok artium i 1866 og ble tre år seinere uteksaminert som ingeniør fra Chalmerska Institutet i Göteborg. Seinere tok han videre utdanning i Kristiania og Sunderland (1870–71). Som industribygger opprettet han tresliperiet Laugstol Brug, Porsgrunds Porselænsfabrik og Borgestad fabrikk. Denne fabrikk fremstilte ildfast stein og lyktes med å lage en høytemperaturbestandig foring til lysbueovnene (Birkeland-Eyde-ovnene).

Sammen med broren kontraherte Gunnar Knudsen barken "Skomvær av Porsgrund", som var Norges første seilskip i stål.

I 1892 debuterte han på Stortinget med å foreslå 50.000 kroner avsatt til statlige oppkjøp av vannfall. Han var mangeårig formann i partiet Venstre og ellers var han skipsreder, ingeniør og bonde.